

Sygnatura akt VII U 4717/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

P. , dnia 14 kwietnia 2015 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu VII Wydział Ubezpieczeń Społecznych w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Anna Grabska-Budych

Protokolant: st.sekr . sąd. Monika Kędziora

po rozpoznaniu w dniu 14 kwietnia 2015 roku w Poznaniu

odwołania K. P.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego P. Terenowa w P.

z dnia 8 sierpnia 2014 roku Nr (...)

w sprawie K. P.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego P. Terenowa w P.

o wysokość renty rolniczej

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje odwołującej K. P. prawo do wypłaty części uzupełniającej renty rolniczej w pełnej wysokości od dnia 1 lipca 2014 roku.

VII U 4717/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia **08 sierpnia 2014 r.** o znaku (...) Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego- P. Terenowa w P. , rozpoznając wniosek z dnia 10 lipca 2014 r., odmówił **K. P.** prawa do wypłaty części uzupełniającej renty rolniczej w pełnej wysokości. W uzasadnieniu wskazano, że wnioskodawczyni jest współwłaścicielką gospodarstwa o pow. 10,86 ha fizycznych, tj. 5,71 ha przeliczeniowych, pozostałymi współwłaścicielami są jej niepełnoletnie dzieci. W dniu 01 czerwca 2014 r. wnioskodawczyni zawarła w imieniu swoim oraz dzieci umowę dzierżawy powyższych gruntów na okres 10 lat, zgłoszoną do ewidencji gruntów w Starostwie Powiatowym w W.. Od 01 stycznia 2014 r. wnioskodawczym pobiera okresową rentę rolniczą z tytułu niezdolności do pracy. W ocenie pozwanego umowa dzierżawy jest niezgodna z przepisami prawa cywilnego, ponieważ wnioskodawczym nie uzyskała zezwolenia sądu opiekuńczego na zawarcie umowy dzierżawy nieruchomości w imieniu dzieci, a tym samym umowa ta nie może stanowić podstawy wypłaty części uzupełniającej w całości.

W odwołaniu zawartym w piśmie procesowym z dnia 11 września 2014 r. K. P. wniosła o uchylenie zaskarżonej decyzji, domagając się wypłaty części uzupełniającej w pełnej wysokości renty rolniczej od dnia wstrzymania wypłaty. W uzasadnieniu odwołująca wskazała, iż w dniu 01 czerwca 2014 r. zawarła w imieniu własnym oraz swoich małoletnich dzieci umowę dzierżawy nieruchomości stanowiącej ich współwłasność, nie wiedząc, że do dokonania tej czynności istnieje wymóg uzyskania zezwolenia sądu opiekuńczego.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania, podtrzymując dotychczasową argumentację.

Na rozprawie w dniu 13 stycznia 2015r. odwołująca złożyła do akt postanowienie Sądu Rodzinnego w Wągrowcu o zezwoleniu odwołującej na dokonanie czynności prawnej przekraczającej zakres zwykłego zarządu majątkiem małoletnich dzieci: M. P. (1), ur. (...) i J. P. ur. (...) poprzez złożenie oświadczenia woli w imieniu małoletnich M. P. (1) i J. P. o zawarciu umowy dzierżawy nieruchomości rolnej położonej w S., stanowiącej działkę (...) o powierzchni 3,17 ha, dla której Sąd Rejonowy w Wągrowcu prowadzi księgę wieczystą KW (...) na lat 10, przy ustaleniu wysokości czynszu dzierżawnego w wysokości co najmniej dwóch kwintali pszenicy lub ich równowartości pieniężnej od 1 ha wydzierżawionego gruntu. Powyższe postanowienie uprawomocniło się z dniem 06 stycznia 2015 r. (k. 22).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny :

Odwołująca K. P., ur. (...), jest wyłączną właścicielką nieruchomości rolnej o powierzchni 7,69 ha (nr działki (...)), położonej w miejscowości S., dla której Sąd Rejonowy w Wągrowcu prowadzi księgę wieczystą o nr (...). K. P., wraz ze swoimi małoletnimi zstępnymi M. i J. P., jest także współwłaścicielką gruntu rolnego o powierzchni 3,17 ha fizycznych (działka (...)). Od dnia 25 stycznia 1999 r. odwołująca pobiera okresową rentę rolniczą z tytułu niezdolności do pracy. Każdy ze współwłaścicieli dysponuje udziałem 1/3 w powyższej nieruchomości (k. 27).

Odwołująca nigdy nie prowadziła działalności rolniczej na powyższych gruntach.

W dniu 17 sierpnia 2000 r. M. P. (2) (zmarły w dniu 22 października 2001 r. mąż odwołującej) wydzierżawił K. J. na okres 10 lat grunty o powierzchni 10, 86 ha, położone w miejscowości S. w gminie W.. Powyższa umowa została zarejestrowana w ewidencji gruntów wsi S. w dniu 18 sierpnia 2000 r.

Orzeczeniem Lekarza Rzecznawcy KRUS z dnia 04 grudnia 2013 r. wnioskodawczyni została uznana za osobę nadal całkowicie niezdolną do pracy do grudnia 2016 r.

W dniu 01 czerwca 2004 r. ubezpieczona zawarła z J. K. na okres 10 lat umowę dzierżawy gruntów o powierzchni 10,86 ha . Powyższa umowa została zarejestrowana w rejestrze ewidencji gruntów z dniem 01 czerwca 2004 r. w którym wykreślono zapis o dzierżawie gruntu przez M. J. .

W dniu 10 czerwca 2014 r. odwołująca zawarła umowę dzierżawy powyższych gruntów o obszarze 10,86 ha (7,69 ha + 3,17 ha) na okres 10 lat i zgłosiła w dniu 10 lipca 2014 r. powyższą umowę do ewidencji gruntów w Starostwie Powiatowym w W., występując w imieniu własnym oraz małoletnich zstępnym – współwłaścicieli (bezsporne). Strony ustaliły, że dzierżawca przystępuje do użytkowania określonych w umowie gruntów z dniem 01 czerwca 2014 r. w zamian za co dzierżawca zobowiązał się do uiszczania na rzecz odwołującej od 1 ha wydzierżawionych gruntów 2 kwintale pszenicy lub równowartość pieniężną po cenach obowiązujących w danym roku kalendarzowym. Strony ustaliły również, że J. K. będzie uiszczać podatki i wszelkie należności związane z powyższymi gruntami.

Decyzją z dnia 13 czerwca 2014 r. Prezes KRUS zawiesił odwołującej wypłatę części uzupełniającej renty rolniczej w wymiarze 50% od dnia 01 lipca 2014 r., wyjaśniając, że powodem jest rozpoczęcie działalności rolniczej z uwagi na fakt wygaśnięcia umowy dzierżawy z dnia 01 czerwca 2004 r.

W dniu 10 lipca 2014 r. odwołująca złożyła w KRUS odpis powyższej umowy dzierżawy oraz złożyła wniosek o wypłatę renty rolniczej w pełnej wysokości.

Zaskarżoną decyzją z dnia 08 sierpnia 2014 r. pozwany odmówił ubezpieczonej wypłaty części uzupełniającej renty w pełnej wysokości.

Postanowieniem z dnia 15 grudnia 2014 r. o sygn.. I. N. 305/14 Sąd Rejonowy w Wągrowcu, po rozpoznaniu sprawy z wniosku K. P. z udziałem małoletnich M. i J. rodzeństwa P. reprezentowanych przez kuratora G. K. o zezwolenie na dokonanie czynności prawnej przekraczającej zakres zwykłego zarządu majątkiem małoletnich, zezwolił wnioskodawczyni K. P. na dokonanie czynności prawnej przekraczającej zakres zwykłego zarządu majątkiem małoletnich dzieci : M. P. (1), ur. (...) i J. P. ur. (...) poprzez złożenie oświadczenia woli w imieniu małoletnich M. P.

(1) i J. P. o zawarciu umowy dzierżawy nieruchomości rolnej położonej w S., stanowiącej działkę (...) o powierzchni 3,17 ha, dla której Sąd Rejonowy w Wągrowcu prowadzi księgę wieczystą KW (...) na lat 10, przy ustaleniu wysokości czynszu dzierżawnego w wysokości co najmniej dwóch kwintali pszenicy lub ich równowartości pieniężnej od 1 ha wydzierżawionego gruntu. Powyższe postanowienie uprawomocniło się z dniem 06 stycznia 2015 r. (k. 22).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie:

- dowodu z dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy w tym w aktach rentowych KRUS Oddział (...) w P., dotyczących odwołującej K. P., zeznań odwołującej K. P. przesłuchanej w trybie art. 304 k.p.c. oraz zeznań świadka J. K. (k. 32 – 33).

Sąd uznał zgromadzone w sprawie dowody z dokumentów za w pełni wiarygodne i przydatne dla ustalenia stanu faktycznego. Zostały one sporządzone w przepisanej formie przez właściwe organy w zakresie ich kompetencji.

Oceniając zeznania świadka J. K. i odwołującej, Sąd dał im w pełni wiarę, albowiem są spójne i konsekwentne. Świadek i odwołująca potwierdzili, iż odwołująca co najmniej od czerwca 2004 r. nie prowadzi działalności rolniczej zarówno na gruntach będących przedmiotem jej wyłącznej własności, jak również współwłasności. Należące do odwołującej i jej zstępnych grunty są nieprzerwanie uprawiane przez świadka od 2004r., który opłaca od tych gruntów również podatek rolny, co zostało dodatkowo potwierdzone przez przedłożoną przez świadka decyzję w sprawie wymiaru tego podatku. Dlatego Sąd uznał zeznania odwołującej i świadka za wiarygodne źródło dowodowe, bowiem są spójne i logiczne oraz zgodne z pozostałym materiałem dowodowym.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie okazało się zasadne

Stan faktyczny niniejszej sprawy nie budził wątpliwości, natomiast sporna pozostawała wykładnia przepisów prawa materialnego.

Zgodnie z art. 28 ust. 3 i ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (t.j. Dz.U. z 2013 r., nr 1403) wypłata części uzupełniającej emerytury lub renty rolniczej ulega zawieszeniu w całości jeżeli emeryt lub rencista nie zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej. Według art. 28 ust. 6 tej ustawy wypłata ulega zawieszeniu w połowie, jeżeli rencista pobiera okresową rentę rolniczą z tytułu niezdolności do pracy, nie dłużej jednak niż przez dwa lata

Zgodnie z art. 6 pkt 3 ustawy przez działalność rolniczą rozumie się działalność w zakresie produkcji roślinnej lub zwierzęcej, w tym produkcji ogrodniczej, sadowniczej, pszczelarskiej, rybnej i leśnej.

Wobec powyższego, kwestią zasadniczą dla ustalenia prawidłowości wydanej decyzji było ustalenie prowadzenia lub nieprowadzenia przez odwołującą działalności rolniczej.

Zgodnie z art. 28 ust. 4 ustawy uznaje się, że emeryt lub rencista zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej, jeżeli ani on, ani jego małżonek nie jest właścicielem (współwłaścicielem) lub posiadaczem gospodarstwa rolnego w rozumieniu przepisów o podatku rolnym i nie prowadzi działu specjalnego, nie uwzględniając m.in.: gruntów wydzierżawionych, na podstawie umowy pisemnej zawartej co najmniej na 10 lat i zgłoszonej do ewidencji gruntów i budynków, osobie nie będącej:

a) małżonkiem emeryta lub rencisty,

b) jego zstępnym lub pasierbem,

c) osobą pozostającą z emerytem lub rencistą we wspólnym gospodarstwie domowym,

d) małżonkiem osoby, o której mowa w lit. b) lub c).

Orzecznictwo Sądu Najwyższego i sądów apelacyjnych powoduje jednak, że sama wykładnia językowa tego przepisu okazuje się niewystarczająca. Zawieszenie wypłaty emerytury rolniczej nie dotyczy bowiem osoby jedynie posiadającej gospodarstwo rolne, ale tylko takiej osoby, która gospodarstwo rolne prowadzi i gospodarstwo to przynosi jej dochód. (por. np. uchwała SN 06 maja 2004 r., II UZP 5/04. OSNP 2004/22/389, wyrok SN z 20 września 2005 r., III UK 77/05, LEX nr 276349, wyrok SA w Warszawie z 08 grudnia 2004 r., III AUA 598/04, Apel.-W-wa 2005/4/16).

Bezspornym w sprawie jest, iż odwołująca jest zarówno wyłączną właścicielką, jak i współwłaścicielką gospodarstwa rolnego, niemniej jednak zaprzestała ona faktycznego prowadzenia działalności rolniczej w rozumieniu ustawy. Zauważyć należy, że odwołująca orzeczeniem Lekarza Rzecznawcy KRUS z dnia 04 grudnia 2013 r. wnioskodawczyni została uznana za osobę nadal całkowicie niezdolną do pracy do grudnia 2016 r. Prowadzeniem działalności rolniczej przez odwołującą nie jest też realizacja ich uprawnień właścicielskich poprzez wieloletnie zawieranie umów dzierżawy gruntów rolnych, co nie było sporne. Wszystkie powyższe umowy zostały zarejestrowane w ewidencji gruntów i budynków i ta rejestracja trwała przez cały okres obowiązywania tych umów, co jest warunkiem uznania, że umowy dzierżawy, a w szczególności umowa dzierżawy z dnia 01 czerwca 2014 r., spełnia wymagania przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników (por. m.in. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 06 maja 2004 r. o sygn.. II UZP 5/04, wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w W. z dnia 23 kwietnia 2007 r., I Sa/Wa 50/07, wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 01 sierpnia 2012 r. o sygn.. III AUa 1529/12).

Okoliczność, że umowa dzierżawy została pierwotnie zawarta bez zgody sądu opiekuńczego na czynność przekraczającą zakres zwykłego zarządu (którą następnie uzyskano prawomocnie postanowieniem z dnia 15.12.2014 r.) pozostaje bez znaczenia dla rozpoznanej sprawy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 03 kwietnia 2007 r. o sygn.. II UK 178/06 i powołane w uzasadnieniu podstawy prawne), ponieważ istotne dla stwierdzenia uprawnienia dla pobierania renty rolniczej w pełnej wysokości jest ustalenie zaprzestania prowadzenia działalności rolniczej, co nie wątpliwie nastąpiło do zamknięcia rozprawy.

Zgodnie bowiem z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, czynność prawna dotycząca majątku małoletniego, dokonana przez przedstawiciela ustawowego bez uprzedniego zezwolenia sądu opiekuńczego wymaganego przez przepisy art.101 par.3 i art.156 kro, jest nieważna i nie może być konwalidowana ((...), OSNC 1997/5/50)

Właściciel lub posiadacz gospodarstwa rolnego, dla uniknięcia zawieszenia wypłaty świadczeń może jednak wykazywać, że gospodarstwa nie prowadzi, czyli że po jego stronie nie dochodzi do realizacji przesłanki opisanej w art. 28 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników (wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 28 sierpnia 2013 r., sygn. III AUa 27/13).

Przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że odwołująca co najmniej od czerwca 2004 r. nie prowadzi działalności rolniczej zarówno na gruntach będących przedmiotem jej wyłącznej własności, jak również współwłasności. Należące do odwołującej i jej zstępnych grunty są nieprzerwanie uprawiane przez przesłuchanego świadka od 2004r.- dzierżawcy, który opłaca od tych gruntów również podatek rolny, co zostało potwierdzone przez przedłożoną przez świadka decyzję w sprawie wymiaru tego podatku.

W konsekwencji na podstawie art. 52 ust. 1 pkt. 2 powołanej wyżej ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników z 20 grudnia 1990 r. w związku z art. 129 ust. 1 ustawy emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r., nr 1440) Sąd przyznał odwołującej prawo do wypłaty renty rolniczej w całości, z uwzględnieniem całej części uzupełniającej, od pierwszego dnia miesiąca, w którym został złożony wniosek, tj. od 01 lipca 2014 r. „skoro zawieszenie wypłaty tej części uzupełniającej renty nastąpiło od 1 lipca 2014r.

Z powyższych powodów Sąd, na podstawie wyżej powołanych przepisów oraz art. 477 (14) § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2010 r. nr 90, poz. 594 j.t. ze zm.) uznając, iż w toku postępowania w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych wydatki ponosi Skarb Państwa.

SSO Anna Grabska - Budych

VII U 4717/14

ZARZĄDZENIE

1. Odnotować uzasadnienie w kontrolce uzasadnień.
2. Doręczyć odpis wyroku wraz z uzasadnieniem pełnomocnikowi pozwanego wraz z aktami KRUS.
3. Za 14 dni od doręczenia lub z korespondencją.

P., dnia 20.04.2015r.

SSO Anna Grabska - Budych